

One Kingdom, One Love

Dinsdag ging in Jong Bonaire de documentaire 'One Kingdom, One Love' in première. Sebastiaan Kes maakte een film over de rechtenloosheid en discriminatie van LHBT's (lesbiënes, homoseksuelen, biseksuelen en transgenders) in het Caribische deel van het Koninkrijk der Nederlanden. Hij vond een aantal LHBT's bereid om het taboe rond hun eigen seksuele geaardheid te doorbreken door er openlijk over te spreken. Kes zette alles op alles om de film ook op de eilanden te mogen vertonen. Op Bonaire verliep de première buiten verwachting.

Tekst en foto's Christel Cosijn en Richelle van den Dungen Gronovius

Hoewel je het eigenlijk niet zou verwachten in de snikhete tropen, hebben de eilanden van de voormalige Nederlandse Antillen verrasend veel weg van de Noordpool. Wanneer je over de witte stranden loopt, vermoed je namelijk totaal niet dat er nog een heel andere wereld onder verborgen ligt. Een wereld die alle kleuren van de regenboog heeft. Een wereld waarin de meeste

bewoners zich zorgvuldig verborgen houden, uit angst voor represailles vanwege hun seksuele geaardheid. De mensenrechten die de basis vormen van elke democratie, gelden niet voor deze eilanden. Veel LHBT's worden er behandeld als paria's, uitgestoten door familie en maatschappij. Als ze heel andere wereld onder verborgen ligt. Een wereld die alle kleuren van de regenboog heeft. Een wereld waarin de meeste

de Koninkrijksboot in de vaart is genomen. Op de boeg staat de positieve boodschap: 'One Kingdom, One Love'. Kapitein Kes stapte aan boord, op zoek naar LHBT's die hun verhaal voor de camera durfden te doen. Filmmaker Sebastiaan Kes, geboren op het Nederlandse eilandje Marken, groeide eveneens op in een eilandgemeenschap zoals Bonaire, met veel sociale controle. Hij was geliefd bij de meisjes vanwege zijn luisterend oor en bij de jongens vanwege zijn creatieve ideeën en zakelijk inzicht. Toen hij rond zijn 25ste het homoloze Marken verliet, opende de Amsterdamse gaywereld al snel zijn ogen. Toen Kes vorig jaar gevraagd werd door de organisatie achter de Koninkrijksboot om de ongelijke rechten van de LHBT's op de eilanden in beeld te brengen, had hij maar een doel voor ogen: een breekbijzer maken dat deze verborgen wereld kon openen en de discussie zou aanwakkeren op de eilanden zelf.

Kes filmt daarom deels op de Koninkrijksboot tijdens de Gay Pride in Amsterdam en deels op de eilanden. De Curaçaoëse Ramona Pikeur, de vrouw van de vorige speeches in de film, voorzitter van seksuele diversiteit en voorzitter van 'DushiProud' is de initiatiefneemster van de Koninkrijksboot. Vanwege de beste uitbeelding van het thema 'share' wint haar boot met de leus 'One Kingdom, One Love' de eerste prijs. Voor Ramona de kers op de taart na een enorm zware periode in haar leven. „Het is toch te gek voor woorden dat we in 2000 jaar Koninkrijk niet meer mogen discrimineren op kleur, op geloof en op taal, maar wel op seksuele geaardheid“, verklaart ze in een lokale middagkrant in september 2015. De gewonnen beker mag me naar Curaçao, waar sinds enkele jaren ook een Gay Pride wordt gehouden, zij het achter gesloten deuren. In

middels is de beker op Bonaire gearriveerd. Kes vindt met moeite een aantal mensen bereid om zich uit te spreken als de camera draait, maar hij vindt ze, in diverse lagen van de bevolking. Sommigen zijn zo openhartig dat hij heel voorzichtig moet zijn met al die gevoelige informatie. Ondanks het feit dat deze mensen gekozen hebben om zichzelf te zijn in hun anderszjn, stuiten zij op de eilanden op veel weerstand. Maar zij gaan door, gesteund door het initiatief van One Kingdom, One Love. Beseffend dat zij als rolmodel anderen hoop kunnen bieden, pakken zij hun kans.

Hoewel op de BES-eilanden (Bonaire, Sint Eustatius en Saba) sinds 10-10-10 homostellen mogen trouwen, heeft dit nooit de deur naar acceptatie opengezet. De invoering van deze wet is na enkele vergeefse protesten gesuisloos verlopen. Dezelfde bevolking die massaal de straat op gaat om te protesteren tegen ongelijke behandeling, zwijgt als het graf als het om de uitvoering van gelijke rechten voor LHBT's gaat. Het hele onderwerp wordt doodgezwegen. Uit angst. Uit schaamte. En waar je niet over praat, bestaat niet.

EQ Bonaire (Equalizer) bestaat in maart een jaar en wil graag meer dan alleen een klankbord zijn voor de LHBT-community. Oprichter Judith Brekelmans kent de ins en outs van verschillende kanten. „In Nederland is het ook niet gemakkelijk als LHBT, maar je kunt tenminste een beroep doen op bescherming door de wet“, zegt ze. Ze hoopt vurig dat de scholen de film ook willen draaien. Zo weet zij dat er twee in het Papiaments aangepaste programma's met educatieve doeleinden zijn op Curaçao, samengesteld van lesmateriaal uit Rotterdam en Amsterdam.

Zou dit een kapstok kunnen worden, eveneens voor andere scholen? „Ook met docenten en ouders moet worden gepraat waar en hoe wij hen kunnen steunen. Want dat er volgens de Nederlandse wetgeving aandacht moet zijn voor seksuele en seksuele geaardheid, betekent nog niet dat er bewaakte docenten zijn die zich aan dit onderwerp durven te wagen“, aldus Judith.

Millicent Sof is 21 jaar, de jongste LHBT-activist op het eiland onder de aandacht van de architectuur. Zij geeft aan dat niet zozeer de leerlingen voorlichting nodig hebben, maar juist de docenten. Hun geloof barricadeert de toegang voor LHBT-leerlingen. Millicent herinnert zich haar medeleerlingen op Liso als open-minded. Iedereen 'hugde' elkaar en zowel jongens als meiden gingen vriendschappelijk met elkaar om. Ook wanneer je anders geaard was. Millicent heeft haar geaardheid trouwens nooit onder stoelen of banken gestoken. Ze was een jaar of 10 toen ze begon te beseffen dat ze lesbisch was. Haar inmiddels overleden vader vond het geen probleem, maar haar moeder dwong Millicent tijdens de middelbareschoolperiode naar de kerk te gaan. Uiteraard heeft dat niets geholpen, want zoals de Arubaanse Desiree Croes lachend verkondigde tijdens haar interview met Rob Oud: „You can't pray your gay away.“ Inmiddels heeft Millicent's moeder die hoop inderdaad opgegeven. Millicent was op school vaak een vraagbaak voor leerlingen die meer wilden weten over die LHBT-wereld. Er is behoefte aan jonge LHBT's en daarom is ze nauw betrokken bij EQ. In de zomer gaat ze het studieavontuur aan in Utrecht. Ze verheugt zich erop om bij haar vriendin te kunnen zijn. En ook op de Gay Pride van natuurlijk. De tocht met de

Koninkrijksboot heeft diepe indruk op haar gemaakt.

Judith benadrukt eveneens de grote behoefte aan rolmodellen op diverse posities in de samenleving. Ze hoopt dat op Bonaire mensen uit de politieke hoek stapen, net zoals op Aruba parlementariër Desiree Croes dat doet. En dat zij met elkaar gaan samenwerken. Desiree maakt bepaald geen geheim van haar lesbische huwelijks en dat valt niet bij iedereen in even goede aarde. Maar ze is een volhouder. Als het aan haar ligt wordt het geregistreerd partnerschap ook op Aruba binnenkort wettelijk geaccepteerd. Echter, zodra Desiree het op de agenda zet, wordt er steeds gezegd, om vervolgens door te gaan met het volgende agendapunt. „In Tanzania“, zo vertelt hij, „kunnen LHBT's 30 jaar celstraf krijgen. In een samenleving waarin LHBT taboe is, worden de slachtoffers chantabel. Maar ik moet je niet willen. Maar ik denk dat Antillanen genoeg ballen hebben om hier uiteindelijk normaal mee om te gaan“, aldus Rik.

Cuba Compagnie is vertrekpunt van de première. Eigenaren Joep van der Ligt en Ed de Vuijst hebben de afgelopen 20 jaar bevestigd dat ze ook als galkoppel succesvolle zaken kunt draaien. Maar ze moeten wel sterk in je schoenen staan. Ook Rik Felderhof is van de partij. Zijn zus is lesbisch en getrouwd met een vrouw, dus het onderwerp spreekt hem sowieso aan. Het verbaast hem na alles dat de rooms-katholieke kerk hier mispeuterd, dat de mensen hier ook nog steeds aan vastklampen. „Hoe kun je in godsnaam een paus accepteren die condooms verbiedt in Afrika? Alleen al vanwege de aids/hiv-problematiek is dat mispseud. Vroeger werden homoseksuelen in een klooster ge-

Millicent Sof met Justin op de Koninkrijksboot.

FOTO WWW.ONEKINGDOM.NL

Millicent Sof met de beker.

Rik Felderhof en Edwin Groenewald voor de première.

Geweldig opkomst bij Jong Bonaire.

stopt. In de Westerse wereld werd tientallen jaren geleden het taboe rond LHBT doorbroken door beroemdheden als Elton John die 'English Rose' voor Lady Di zong. En Freddy Mercury en Monserrat Caballé die met het nummer 'Barcelona' de Olympische spelen van '92 openden. En later bijvoorbeeld door een Paul de Leeuw die met zijn mannelijke partner twee kinderen adopteerde. "Rik zoekt regelmatig de rust op van Tanzania om te schrijven. „In Tanzania“, zo vertelt hij, „kunnen LHBT's 30 jaar celstraf krijgen. In een samenleving waarin LHBT taboe is, worden de slachtoffers chantabel. Maar ik moet je niet willen. Maar ik denk dat Antillanen genoeg ballen hebben om hier uiteindelijk normaal mee om te gaan“, aldus Rik.

„Jong Bonaire zit, tegen verwachting in, goed vol. Jong en oud. LHBT's is niet-LHBT's zijn komen opdagen. Jennifer Martis praat de avond vol aan elkaar. Nolly Poutier pleit voor acceptatie in zijn openingswoord. De documentaire maakt de tongen los en bijna iedereen blijft zitten om na te praten. Het publiek is het erover eens dat het dapper is van de jongelui om voor de camera hun nek uit te steken.

Een tienermeisje geeft aan dat als je ouders iets verkeerd vinden, jij geen ruimte krijgt voor een andere mening. „Zelfs hand in hand lopen is 'not done'. Er worden ook mensen ernstig gepest op het werk omdat ze homoseksuelen zijn. Vooral jongens. Die worden ook wel

mishandeld of zelfs vermist door hun ouders. Mensen zien het hier als een besmettelijke ziekte en blijven liever uit je buurt.“

Rijksvertegenwoordiger Gilbert Isabella krijgt ook het woord. Hij belooft plichtig dat hij zal doen wat binnen zijn macht ligt. Niet omdat hij zelf homoseksueel is, want werk en privé zijn twee dingen, maar omdat gelijke rechten gewoon voor iedereen moeten gelden.

Edwin Groenewald, werknemer bij Cuba Compagnie, vindt het bijvoorbeeld verschrikkelijk dat condoomautomaten verboden zijn. „Dat zou zogenaamd uitlokking van seksueel handelen in de film ook opmerken. „Wanneer jouw huurcontract kan worden opgezegd omdat je gay bent en er geen wet gelijke behandeling is, en geen Antidiscriminatiewet, zijn de basale rechten in het geding. Dan moeten we serieus met elkaar in gesprek gaan.“

Daarom werkt Kes nu aan

Iedereen is dol op Daisha.

FOTO WWW.ONEKINGDOM.NL

Qwensly was ook bij de Bonaireaanse première.

FOTO WWW.ONEKINGDOM.NL

een verkorte versie van One Kingdom, One Love, zodat er ook nog voldoende ruimte blijft voor discussie binnen het lesuur. Om fragmenten te ontdekken die jongeren het meest aanspreken, let hij tijdens de vertoningen goed op hun reacties. Het zijn vooral de stukken van hun dappere leeftijdgenoten Daisha, Qwensly en Millicent die hun volle aandacht hebben. Uit hun reacties na afloop maakt Kes op dat het laatste woord over gelijke rechten en acceptatie van LHBT's nog lang niet is gevallen. Bonaire heeft een mondige jeugd. Een kwestie van tijd dus, want de jeugd heeft de toekomst. Dus, ay ay, kapitein Kes, hijs de zeilen, maar kom snel weer terug met One Kingdom, One Love, part 2!

Voor meer informatie: mail naar eqbonaire@gmail.com of www.onekingdom.nl

www.dushinproud.com